

* İşçi Kültür Derneği Genel Başkanı Yılmaz Onay

Kültür-sanat alanında daha güç görevlere doğru

İşçi Kültür Derneği ikinci olağan kongresi, geçtiğimiz hafta Ankara'da Genel Merkez binasında yapıldı.

Kongreye sunulan Çalışma Raporunda, geçen iki yıl boyunca İşçi Kültür Derneği'ne yönelen baskılara, bombalanmış binalara, kapatılan şubelere değildi ve derneğin çalışmalarını, tüm baskılara göğüs gerecek özveri ile sürdürdüğü belirtildi.

Çalışma Raporunda ayrıca, egemen sınıfların, öncülüğünü çok önceleri yitirdikleri kültür-sanat alanını giderek kendi egemenliklerini sürdürebilmek için, emekçi sınıfların uyutulması için kullandıkları savunuldu ve 11 yıldır süregelen televizyon programları eleştirildi.

Türkiye'nin toplumsal-ekonomik gelişimi sonucunda oluşan ilerici potansiyelin kültür-sanat alanında da değerlendirilmesi gerektiğine değinilen çalışma raporunda, ilerici sanatçıların örgütlü harekete kazandırılmaları ve işçi, emekçi kitlelere sağlıklı ürünler götürülmesi istendi.

Bu arada İşçi Kültür'ün iki yıl içinde yaptığı çalışmalara da değinildi. Grev alanından doğan ve ilk günden başlayarak işçi ve emekçilerin, kültür sanat alanında sesi soluğu olmayı kendine amaç edindiği belirtilen derneğin, sınıflı toplumlarda kültürün de sınıfsal nitelikte olduğunu saptadığı açıklandı.

Derneğin çalışmalar arasında müzik çalışmalarının diğer etkinliklere oranla ağır bastığı ve tiyatro, halk bilim dallarındaki çalışmalara malzeme açısından katkıda bulunulduğu açıklanan raporda, tiyatro dalında da klasik tiyatro yerine ajitprop türünün uygulandığı ve geliştirilmeye çalışıldığı belirtildi.

Ajitprop uygulamasının halk oyunlarına da yansıtıldığının vurgulandığı çalışma raporunda, halk biliminin salt eğlence aracı olmaktan çıkartıldığı "Şeyh Bedrettin" oyunu ile bunun somutlaştığı açıklandı. Raporda, grafik-plastik sanatlar ve fotoğraf bölümlerinin diğer bölümlerinde çalışmalarında eylemlere ve gösterilere önemli katkılarda bulunduğuna açıklandı ve bu bölümlerin özgün çalışmalar içine girmek,

birer sanat birimi olarak kendi alanlarında da silahlarını etkinleştirmenin, bu bölümler için ulaşılması gereken hedefler olduğu belirtildi.

* Neşe Bulut İşçi Kültür Derneği kongresini açıyor.

ÖRGÜTLENME DÜZEYİ VE SORUNLAR

Çalışma Raporunun örgütlenme düzeyi ve sorunlar adlı bölümünde ise özetle şunlara değinildi:

"İşçi Kültür Derneğinin bugün 12 Şubesi kurulmuş durumdadır. Şubeler, genel kurullarını yaparak kuruluş döneminin sorunlarını büyük ölçüde aşmış ve genel kurulda birlikte saptayacağımız yeni dönem perspektifini taşıyabilecek asgari koşullarını sağlamış durumdadır."

Şubelerin üye sayısına göre dillizimli, şubelerin kurulu olduğu illerin nüfuslarına paralellik göstermektedir.

İşçi üye sayısının yüzde 35 oranında olduğu belirtilen çalışma raporunda, işçileri derneğe aktif katılmalarının çalışmaların disiplini olmasında, hem kültürlü sanat silahının dolaysız bir biçimde asıl sahibine kavuşmasında önemli etkisi olduğu açıklan-

Bu arada Kongreye gelen mesajlar okundu. Kongreye Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran da mesaj göndermişti. Mesajda şöyle deniyordu:

"İşçi sınıfının ideolojik mücadelesinde önemli yer tutan kültür ve sanat dallarındaki çalışmalarla derneğiniz çok değerli bir işlev görmektedir. Genel Kurulunuzla bu çalışmalarınız daha da hızlanıp kitleler içinde ve yurt düzeyine yayılacak, burjuva kültür ve sanatına karşı mücadeleniz daha da etkileyecektir."

Bu düşünceler çerçevesinde genel kurulunuzu saygıyla selamlar, çalışmalarınızda başarılar dilerim."

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın mesajının ardından ise TÜTEP Genel Başkanı, TÜM-DER Ankara Şubesi, Çağdaş Gazeteciler Derneği Ankara Şubesi Başkanı, Sayıştay Denetçileri Derneği Başkanı, Kimyagerler Derneği Merkez Yönetim Kurulu, Bursa Oyak Baştemsilcilik, Arkeologlar Derneği ve Ruhi Su ile Ressam Sabiha Esengül'den gelen mesajlar okundu.

Çalışma Raporunun okunması, rapor üzerindeki görüşmeler izledi, yapılan eleştirilerin ardından tüzük değişikliklerinin görüşülmesine başlandı. Kabul edilen tüzük değişikliklerinden sonra yeni tüzüğe göre 21 kişilik Genel Yönetim Kurulu şöyle oluştu:

Yılmaz Onay, Unal Büyükoğutan, Kudret Kayı, Neşe Bulut, Taner Tuncel, Mükremin Mungan, Yaşar Tanzan, Nezi Danyal, Maksut Göksu, Ali Nakli Öner, Tamer Levent, Mehmet Akan, Onat Kutlar, Osman Safet Arolat, Aziz Çalışlar, Nurtan Tuç, Sezal Babakus, Nurdogan Demir, Yavuz Pağda, Mehmet Yazıcı, İhan Göçen.

Kongre sonunda toplanan Genel Yönetim Kurulu tarafından seçilen Merkez Yürütme Kurulu şöyle oluştu: Yılmaz Onay (Genel Başkan), Unal Büyükoğutan (Genel Sekreter), Kudret Kayı (Genel Sayman), Neşe Bulut (Üye), Taner Tuncel (Üye), Mükremin Mungan (Üye), Yaşar Tanzan (Üye) seçildikleri belirtildi.

Yürüyüş okurlarından

YÜRÜYÜŞ'te daha çok şiir

Doğrusu daha umutluydum bu yazıyı tasarlarken. Yılın sonuna ulaşıldığında heralanda yapılan, yapılmaması gereken hesaplaşmaların, gözden geçirmelerin bir örneğini, herkes aynı düşüncede olmasa bile, önemsemediğim, önemli olduğuna gerçekten inandığım özel bir alanda yapmayı; YÜRÜYÜŞ'te geride bıraktığımız yıl boyunca yer almış şiirlerin genel bir değerlendirmesini, eleştirisini yapmayı düşünüyordum. Şair olmamama, eleştirmen olmamama karşın yapmak istiyordum bunu. Çünkü genel olarak sanatın, özel olarak da şiirin devrimci kavga tartışılmaz yerine yürekten inanan birisi olarak Yürüyüş'te şiirlerin yer alması yakından ilgilendiriyordu beni ve bunlar üzerine söylenecek kimi sözlerim olduğuna inanıyordum.

Ancak bu işi yapmak için dergilerin arasına oturup, (iki sayı eksikliğiyle) 27 Aralık 1977 tarihli 142. sayıdan, 29 Aralık 1978 tarihli 194. sayıya kadar tarayınca, açıklamak gereksiz, belli bir düş kırıklığına uğradım. Nerden kaynaklandığını tam olarak kestiremediğim bir yanılamama; Yürüyüş'te 'çok bol' şiir yayınlandığı düşüncesi, taramamın sonucunda elde ettiğim sayıların karşısında unufak oldu. Belki eski sayılardan edindiğim bir izlenimdi bu; derginin ilk çıkışından bugüne tam bir koleksiyonum olmadığım için tam değerlendiremiyorum bunu, belki de gerçekte olmasın istediğim bir şeye giderek inanmaya başladım. Nedenleri ne olursa olsun, hele hele YURT VE DÜNYA dergisinin 12. sayısında Naim Yalın'ın o hayran olunması bir ustalıkla şiirle bezediği yazısını gördükten sonra, bu düş kırıklığının altında ezilmiydim. Şiirlik noktası değişse bile yazımı yazmaktan vazgeçmedim. Çünkü gerçekten önemsiyorum konuyu.

Önce biraz nemel veri: Yürüyüş'ün andığım iki sayısında yer alan şiirlerin sayısı yalnızca 11. Bunlardan sadece biri, o da kendisi ile ilgili bir yazıya eşlik etmesi için konulmuş: Geniş kitlelerin yakından tanıdığı, okuduğu bir usta şairin, A. Kadir'in "Mutluluk Türküsü" adlı şiiri. Geriye kalan 10 şiir adlarını yeni duyduğumuz ama Türkiye İşçi Partisi ya da yakın sempatizan olduğunu kolayca anladığımız kişiler tarafından yazılmış. Kimi yazıların orasına burasına serpiştirilmiş kimi dizeleri bir yana bırakırsak, dergide yer almış şiirlerin tüm toplamı bu. Yaklaşık olarak bir aya bir şiir bile düşmüyor. Bu bir yıl içinde ayrıca özel olarak şiire ilişkin yazılmış iki kusa yazı, bir kitap tanıtma yazısı, bir de yine eski ustalardan biriyle yapılmış (Mehmet Kemal), bir röportaj var.

Yürüyüş, kuşkusuz bir sanat ve edebiyat dergisi değil. Başlığının altında açık açık yazıyor: "Haftalık Siyasal Haber ve Yorum Dergisi". Bu anlamda derginin her sayısında, her sayfasında şiir aramak gereksiz bir "sanatseverlik" olur. Ancak Yürüyüş, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm kavga veren bir kitle dergisi. Sayfalarında yaşanan tüm alanlarda, her biri değişik oranlarda olsa da konulara yer veriyor. Doğum kontrolünden başına, Nazettin Hoca Şenliklerinden haftalık siyasi yorumlara kadar çok geniş bir çerçeve içinde, ülkemizde yayınlanan tüm öteki siyasi yayın organlarını fersah fersah geride bırakacak bir engin yüreklilikle eğiliyor bu konulara. Kimi konulardan, "bunlar sosyalist bir derginin sayfalarına yakışmaz" diye kaçınıyor. Diyeceğini dobra dobra söylüyor. İyl de ediyor. Bütün bu olumlu özelliklerin üstüne, şiir de yayınıyor. Yani şiir de bir tabu değil dergi için.

Ve insan daha çok şiir bekliyor derginin yöneticilerinden.

Çünkü şiir de hayatın göbeğindedir. Yaşamın tüm alanlarına ilişkin diyeceği vardır şiirin. Çünkü şiir de kavramın orta yerindedir. Şiir kavramının orta yerinde yer alanlara dosttur, yalnız komaz onları; tam düşecekken, yüzü yere dönecekken elinden tutabilir. Elele tutuşmanın bin türlüünden söz edileceği gibi, yitirilenlerin yitirilmemişli de haykırabilir. Bir çocuğun ilk çılgınlıklarından açığa, baki edilmiş bir yemeğin üstüne yakılmış bir ağrıya kadar diyeceği vardır şiirin. Bunları da iyi söyler ha! Dünyayı daha doğru kavramaya yardım edebileceği gibi, doğru kavranmış şeylerin arınları da genişletir, derinleştirir, yoğunlaştırır, elle tutulacaklarına somutlaştırır. İnsan insan yapan, ne olduğunun belirleyen kuşkusuz temelde üretimdeki yeridir ama izin verin biraz da okuduğu şiirlerdir.

Bu yüzden yanımda, yüreğimde taşımalıyız şiiri. Yalnız 1 Mayıs alanlarında, cenazelerde, yürüyüşlerde, gündüz toplantılarında değil, yaşamımızın her anında olabildiğince yaşamalıyız. Bu nefes alır gibi içinden şiir dizeleri gelirmek demek değildir. Bu, her yakaladığımız "bak sana ne okuyacağım, dinle" deyip kafa ütülemek değildir. Bu, herkesten şair olmasını beklemek de değildir. Bu, yaşama sana iyi anlatarak, bilime, dostlara, kavraya, güzel günlere inancın içimizde taşınması gibi bir şeydir.

Haftalık bir sosyalist derginin sayfaları da, bu saydıklarımızı gerçekleştirecek imkanı sağlayabilecek, belki de en uygun yerdir. Bu yüzden YÜRÜYÜŞ sorunlarından daha çok şiir beklemek, hele hele şiir denen sanat biçiminin en mütevazı, en az yer kaplayan sanat biçimi olduğuna hatırlanırca, çok şey istemek değildir.

CELİL OKER İSTANBUL